

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ : ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

I. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

1. Γενικά στοιχεία

Η **αύξηση του ΑΕΠ** στην Ελλάδα κατά το 2002 ανήλθε στο 4%, ξεπερνώντας το μέσο όρο της Ευρωζώνης που ήταν 0,8% για έβδομη συνεχή χρονιά.

Η **παραγωγικότητα της εργασίας** συνέχισε να αυξάνεται με ρυθμούς γρηγορότερους του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ελλάδα : 4,3%, Ε.Ε. 0,3%) και αναμένεται το 2003 να ξεπεράσει το 86% του μέσου Κοινοτικού όρου.

Το ποσοστό απασχόλησης παρουσίασε σημαντική άνοδο κατά το Β' τρίμηνο του 2003, έφθασε το 58% σημειώνοντας αύξηση 1,7% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο 2002. Το ίδιο διάστημα 80.000 άτομα μετακινήθηκαν απευθείας από το μη οικονομικά ενεργό πληθυσμό σε θέσεις απασχόλησης.

Το **ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης** δηλαδή η εκτίμηση της απασχόλησης με βάση το πλήθος των ωρών απασχόλησης, είναι στα ίδια επίπεδα με το μέσο όρο απασχόλησης της Ε.Ε.

Η ελληνική αγορά εργασίας παρουσιάζει μερικές ιδιαιτερότητες. Το ποσοστό **αυταπασχόλησης** στην Ελλάδα παραμένει το υψηλότερο στην Ε.Ε. (**40% το 2002**, έναντι το 44% του 2000). Είναι σχεδόν το τριπλάσιο του αντίστοιχου μέσου ποσοστού αυταπασχόλησης στην Ε.Ε. και αρκετά υψηλότερο από αυτό των άλλων νότιων χωρών της Ε.Ε., π.χ. 2,5 φορές υψηλότερο από το αντίστοιχο της Ισπανίας.

Το ποσοστό **μερικής απασχόλησης** είναι ιδιαίτερα χαμηλό 4,5% έναντι περίπου 18% του μέσου ποσοστού στην Ε.Ε. Η μερική απασχόληση στην Ελλάδα αφορά κυρίως γυναίκες αφού το 8% είναι γυναικεία μερική απασχόληση ενώ η ανδρική μερική απασχόληση είναι μόνο 2,3%.

2. Η απασχόληση ανά τομέα

Ο **πρωτογενής τομέας** φθίνει ως ποσοστό συμμετοχής στην απασχόληση και ως μερίδιο στο σύνολο του ΑΕΠ. Ωστόσο παρουσιάζεται σημαντικά

υψηλότερος από το μέσο ποσοστό της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 4,2 φορές καθώς, επίσης, υψηλότερος από τα αντίστοιχα ποσοστά απασχόλησης των χωρών του Νότου (τριπλάσιο από το αντίστοιχο ποσοστό της Ισπανίας, τετραπλάσιο από το αντίστοιχο ποσοστό της Ιταλίας). Για την Ελλάδα το ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα το 2002 ήταν 15,5% για το 2002 έναντι 17% του 2000.

Ο **δευτερογενής τομέας** παρουσιάζει ποσοστό συμμετοχής απασχόλησης σχετικά σταθερό στο ύψος του 21,5% (2000 και 2002). Όχι πολύ μακριά από το αντίστοιχο ποσοστό της Ε.Ε. που είναι 27%. Όταν η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόληση στον δευτερογενή τομέα είναι η Πορτογαλία με 31,2% και ακολουθεί η Ισπανία με 30%.

Ο **τριτογενής τομέας** παρουσιάζει αύξηση από 61,5% το 2000 στο 62,6% το 2002. Επίσης, όχι πολύ μακριά από το αντίστοιχο ποσοστό της Ε.Ε. που είναι 68%. Όταν η Ισπανία βρίσκεται στο 63,5%, η Πορτογαλία στο 58% και η Ιταλία στο 65,5%. Ενώ η χώρα με το υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης στον τριτογενή τομέα είναι η Ολλανδία με 7,6%.

Το ισοζύγιο μεταξύ των τριών (3) τομέων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι νέες θέσεις εργασίας δημιούργησε ο τριτογενής τομέας και μπόρεσε να αντισταθμίσει την απώλεια των θέσεων εργασίας από τον πρωτογενή και να διαμορφώσει θετικό ισοζύγιο.

Ειδικότερα η **αύξηση της απασχόλησης** προέρχεται κυρίως από τους κλάδους : «Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών», «Ξενοδοχεία και Εστιατόρια», «Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας» ενώ, η **μείωση της απασχόλησης** προέρχεται από τους κλάδους : «Γεωργία – Κτηνοτροφία, Δασοκομία», «Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί».

Εκτιμώ ότι τρία (3) χαρακτηριστικά μπορούν να αποδώσουν με το καλύτερο τρόπο το προφίλ αλλά και την ιδιοτυπία της ελληνικής οικονομίας :

- **το υψηλό ποσοστό αυταπασχόλησης, 40%**
- **το μεγάλο ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, 15,5%**
- **το πολύ μεγάλο ποσοστό μικρών επιχειρήσεων που απασχολούν από ένα έως δέκα (10) εργαζόμενους, 64% στο σύνολο των ελληνικών επιχειρήσεων.**

3. Άλλα κρίσιμα χαρακτηριστικά της απασχόλησης στην Ελλάδα (ηλικία, φύλο, μόρφωση, δημογραφία).

Η ηλικία προς εργασία είναι για όλες τις χώρες της Ε.Ε. ορισμένη μεταξύ 15 - 64 ετών.

α) Στην Ελλάδα το 78,7% των απασχολούμενων ανήκει στις ηλικιακές κατηγορίες από 30 - 64 ετών. Το ποσοστό αυτό επιβεβαιώνει ότι ο απασχολούμενος πληθυσμός **γηράσκει** με αποτέλεσμα να δημιουργείται

σοβαρό πρόβλημα στην παραγωγικότητα της εργασίας. Αφού ο απασχολούμενος μεγάλης ηλικίας δύσκολα συμμετέχει σε ένα σύστημα δια βίου κατάρτισης και απαξιώνεται λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων καθιστάμενος σταδιακά λιγότερο παραγωγικός.

Η **βιολογική ανανέωση** του πληθυσμού των απασχολουμένων και η ανάπτυξη συστημάτων δια βίου κατάρτισης αποκτούν και για το χώρο της απασχόλησης προτεραιότητα. Η συμμετοχή μεταναστών στην ελληνική οικονομία βελτιώνει βραχυπρόθεσμα τη δημογραφική εικόνα των απασχολουμένων - δεδομένου ότι οι μετανάστες είναι νεαρής ηλικίας – αλλά δεν παρέχει δυναμισμό δεξιοτήτων αφού οι μετανάστες απασχολούνται σε συγκεκριμένες οικονομικές δραστηριότητες χαμηλών απαιτήσεων σε δεξιότητες και τεχνογνωσία.

β) Στο ηλικιακό φάσμα των 15 – 64 ετών οι γυναίκες αποτελούν το 51,2% του πληθυσμού ενώ αποτελούν **μόνο** το 38,4% του συνόλου των απασχολουμένων και το 61,6% του συνόλου των ανέργων. Πρέπει όμως εδώ να σημειωθεί ότι η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης την περίοδο 2000-2002 οφείλεται κυρίως στην αύξηση ποσοστού απασχόλησης των γυναικών από 41,2% του 2000 σε 42,7% το 2002. Τα επόμενα χρόνια με τη διατήρηση των πολιτικών του mainstreaming που στοχεύει στην κάλυψη του 60% των θέσεων εργασίας που δημιουργούν όλα τα προγράμματα από γυναίκες καθώς επίσης και με την ανάπτυξη των υποδομών κοινωνικής φροντίδας (Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, Ολοήμερα Σχολεία, Κέντρα Φροντίδας Ηλικιωμένων, «Βοήθεια στο Σπίτι») αναμένεται να αυξηθεί η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Είναι ενδεικτικό να σημειώσουμε ότι ενώ το ποσοστό απασχόλησης στις γυναίκες είναι 42,7%, το αντίστοιχο ποσοστό στους άνδρες είναι 71,7%.

γ) Ο πληθυσμός ηλικίας προς εργασία (15-64 ετών) κατά την περίοδο 2000-2002 παρουσίασε **μείωση** κατά 1,7%. Αντιθέτως τα άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών αυξήθηκαν την ίδια περίοδο (2000-2002) κατά 10,5%! Η μείωση του πληθυσμού προς εργασία οφείλεται κυρίως στη μείωση του πληθυσμού στην ηλικιακή κατηγορία 15-19 ετών κατά **12,5%**, εξαιτίας υπογεννητικότητας.

II. ΑΝΕΡΓΙΑ

1. Γενικά στοιχεία

Η πτώση της ανεργίας συνεχίζεται για τέταρτη χρονιά, με ρυθμό 1% κατά έτος. Ήδη το Β' τρίμηνο του 2003 η ανεργία βρίσκεται στο 8,9%, ποσοστό ίδιο με το αντίστοιχο της Ευρωζώνης. Ο στόχος για ποσοστό ανεργίας 7% το 2006 και 6% το 2008 – όπως αναφέρεται στη Χάρτα Σύγκλισης – είναι ρεαλιστικός στη βάση των διαμορφωμένων πολιτικών απασχόλησης και της διατήρησης των υψηλών αναπτυξιακών ρυθμών της οικονομίας.

Στην περίοδο 2000-2002 ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε από 491.080 σε 420.107, δηλαδή **μείωση κατά 14,5%! Η ανδρική ανεργία** βρίσκεται **κάτω από το μέσο επίπεδο της Ε.Ε.**, στο επίπεδο του **5,7%**. Ενώ **η γυναικεία ανεργία** υποχώρησε από το **16,7% (2000) στο 13,6% Β' τρίμηνο 2003**, ευρισκόμενη κατά 5% περίπου υψηλότερα από το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το ποσοστό ανεργίας των νέων διαμορφώθηκε **στο 26,5% υποχωρώντας κατά δυο (2) μονάδες εν συγκρίσει** με το επίπεδο του 2000.

Η συνολική εικόνα της ανεργίας στην Ελλάδα δεν είναι πλέον από τις υψηλές αρνητικές επιδόσεις στην Ε.Ε., αφού και σε σειρά άλλων ισχυρών οικονομικών χωρών της Ε.Ε. τα ποσοστά ανεργίας κινούνται πλέον **πάνω από 9% (Ισπανία, Ιταλία, Φινλανδία, Γερμανία, Γαλλία)**. Εκ των οποίων οι τρεις (3), Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία αποτελούν χώρες οικονομικά σημαντικές, συμμετέχοντας στην ομάδα G-7.

2. Κατηγορίες υψηλών ποσοστών ανεργίας

Διακρίνουμε τρεις (3) κατηγορίες υψηλών ποσοστών ανεργίας :

1^η κοινωνική κατηγορία, γυναίκες. Στο σύνολο της ανεργίας, κατά το 2002 το 61,6% των ανέργων ήταν γυναίκες (έναντι 38,4% άνδρες)

2^η κοινωνική κατηγορία, μακροχρόνια άνεργοι. Στο σύνολο της ανεργίας, κατά το 2002 το ποσοστό 54,7% των ανέργων ήταν μακροχρόνια άνεργοι, δηλαδή για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δώδεκα (12) μηνών.

3^η κοινωνική κατηγορία, νέοι (ηλικίας 15-24 ετών) με ποσοστό 26,5% επί του συνόλου των ανέργων.

Από τα παραπάνω στοιχεία που περιγράφουν το τοπίο της απασχόλησης και της ανεργίας στην Ελλάδα μπορούμε να συνάγουμε τρεις (3) κεντρικές διαπιστώσεις :

Πρώτη διαπίστωση : Η ανεργία στην Ελλάδα εντοπίζεται κυρίως στις γυναίκες και τους νέους, αφορά κυρίως άτομα νεοεισερχόμενα στην απασχόληση και τείνει να έχει μεγαλύτερη διάρκεια σε σύγκριση με την

Ευρώπη. Άρα το πρώτο κύριο πρόβλημα είναι η δυσκολία εισόδου στην αγορά εργασίας και συνεπώς το ζητούμενο η καταπολέμηση των παραγόντων που δυσκολεύουν την είσοδο στην απασχόληση.

Δεύτερη διαπίστωση : Οι αναξιοποίητες δεξαμενές εργασίας, όπως προκύπτουν από άτομα ηλικίας προς εργασία που δεν αναζητούν όμως εργασία εντοπίζονται στις γυναίκες που επικαλούνται οικογενειακές υποχρεώσεις, στους νέους που επικαλούνται τις σπουδές και στις μεγάλες ηλικίες που επικαλούνται την αδυναμία βελτίωσης των δεξιοτήτων τους. Εδώ αναδεικνύονται δύο (2) προτεραιότητες. Η ενίσχυση των υποδομών φροντίδας για τη γεφύρωση οικογενειακής ζωής και επαγγελματικής σταδιοδρομίας των γυναικών, από τη μία πλευρά, και η αλλαγή των στερεοτύπων και η προσφορά πολλαπλών μορφών εργασίας, από την άλλη.

Τρίτη διαπίστωση : Το πρόβλημα απασχόλησης στην Ελλάδα είναι πρωτίστως πρόβλημα προσφοράς και λιγότερο πρόβλημα ζήτησης εργασίας. Γεγονός που επιβεβαιώνεται από τη μεγάλη απορρόφηση της προσφοράς εργασίας που συντελέσθηκε όταν οι οικονομικοί μετανάστες συμμετείχαν στην ελληνική αγορά εργασίας, έχοντας σήμερα ένα ποσοστό απασχόλησης της τάξεως του 75%.

III. ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ **2003**

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση κινείται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση όπως αποφασίσθηκε κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας. Το ΕΣΔΑ 2003 λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις της ελληνικής οικονομίας αλλά και τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής αγοράς εργασίας επιδιώκει να διαμορφώσει μια συνεκτική πολιτική στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής, για την Απασχόληση. Διαρθρώνεται σε τρεις (3) πρωταρχικούς στόχους και δέκα (10) προτεραιότητες. Το ΕΣΔΑ 2003 έγινε αποδεκτό με θετικά σχόλια από τους κοινωνικούς εταίρους στα πλαίσια των σχετικών συζητήσεων που πραγματοποιήθηκαν σε δυο συνεδριάσεις της θεσμοθετημένης Εθνικής Επιτροπής για την Απασχόληση. Εκτιμήθηκε από όλες τις πλευρές ότι το Σχέδιο του 2003 που έχει ορίζοντα εφαρμογής μέχρι το 2006, είναι επαρκώς τεκμηριωμένο, καλά επεξεργασμένο στους στόχους του και η επιτυχία του αναμένεται να είναι υψηλότερη από τα προηγούμενα.

Πρώτος πρωταρχικός στόχος : *πλήρης απασχόληση.*

1. Εκτός των μέτρων που μέχρι τώρα έχουν ληφθεί και εφαρμοστεί με θετικά αποτελέσματα, αναλαμβάνουμε νέες σημαντικές πρωτοβουλίες. Μετατόπιση των πολιτικών από παθητικές πολιτικές σε ενεργητικές πολιτικές για την απασχόληση. Συγκεκριμένα μετατροπή της επιδότησης ανεργίας σε επιδότηση εργασίας. Το μέτρο αυτό αφορά τοποθέτηση του ανέργου σε θέση εργασίας όπου θα συνεχίζει να λαμβάνει το επίδομά του από τον ΟΑΕΔ ως επίδομα εργασίας και την κάλυψη του υπόλοιπου της νόμιμης αμοιβής του από τον εργοδότη. **Ο άνεργος που με τον τρόπο αυτό θα εντάσσεται σε απασχόληση ανάλογη των προσόντων του, θα αμείβεται στα επίπεδα της υφιστάμενης συλλογικής σύμβασης – και πάνω απ' αυτήν – ενώ, ταυτόχρονα, θα καταγράφει ασφαλιστικό χρόνο για τη συνταξιοδότηση του και προϋποθέσεις («ένσημα») για το ύψος της σύνταξης του.**
2. Εφαρμογή της μερικής απασχόλησης στο Δημόσιο με τη **δημιουργία 25.000 θέσεων μερικής απασχόλησης στο Δημόσιο** και στους Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης για την προσφορά υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα (εφαρμογή του Ν. 3174).
3. Για τους μακροχρόνια άνεργους, απαλλαγή του εργοδότη κατά 50% των εργοδοτικών εισφορών που τον βαρύνουν για ασφαλιστική κάλυψη όταν προσλαμβάνει **μακροχρόνια άνεργους ηλικίας 55 ετών και άνω οι οποίοι έχουν συμπληρώσει 6.000 ημέρες ασφάλισης**. Σημειώνουμε εδώ ότι οι μακροχρόνια άνεργοι (άνω των δώδεκα μηνών) εντάσσονται στο νομοθετημένο «Δίκτυο κατά της Φτώχειας» και στηρίζονται με το αντίστοιχο επίδομα το οποίο αναπροσαρμόσθηκε και ανέρχεται στο ποσό των 150 € ανά μήνα.
4. Για τις **γυναίκες** και τις **άνεργες μητέρες** απαλλαγή του εργοδότη ισόποση προς το ύψος των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών όταν

προσλάβει άνεργη μητέρα με τουλάχιστον δύο (2) τέκνα. Η απαλλαγή διαρκεί επί ένα έτος για κάθε τέκνο. Επιπλέον οι εργοδότες που προσλαμβάνουν με σύμβαση ορισμένου χρόνου, για αναπλήρωση μητέρων που απουσιάζουν από την εργασία τους με άδεια κύησης ή λοχείας απαλλάσσονται των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών για όσο χρόνο διαρκεί η άδεια κύησης ή λοχείας. Προϋπόθεση για την εφαρμογή των παραπάνω μέτρων είναι ο εργοδότης να μην έχει προβεί το προηγούμενο εξάμηνο σε απόλυση προσωπικού και να δεσμευθεί στη μη απόλυση των εργαζομένων – για μη σοβαρό λόγο – κατά τη διάρκεια ισχύος των απαλλαγών.

5. Εφαρμογή των πολιτικών του **mainstreaming** για τις γυναίκες σε όλες τις δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης **με ποσοστό κάλυψης 60%.**
6. Για την περαιτέρω υποβοήθηση της στροφής των γυναικών προς την απασχόληση έχει δημιουργηθεί και αναπτύσσεται ένα **ευρύτατο δίκτυο κοινωνικών υποδομών** : 1.505 Βρεφονηπιακοί και Παιδικοί Σταθμοί, 220 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, 3.000. Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία, 1.785 Ολοήμερα Νηπιαγωγεία, 1.000 και πλέον μονάδων «Βοήθεια στο σπίτι».
7. **Επιδότηση κατά 50% του ενοικίου σε άνεργους**, οι οποίοι πρόκειται να απασχοληθούν σε παραμεθόριες περιοχές ή περιοχές με ποσοστά ανεργίας υψηλότερα του μέσου εθνικού ποσοστού.
8. **Μείωση εργοδοτικών εισφορών για νεοπροσλαμβανομένους**, των οποίων οι μηνιαίες αποδοχές δεν υπερβαίνουν τα 600 €. Το μέτρο που ίσχυε μέχρι 31-12-2003 παρατείνεται για **ακόμη δυο (2) χρόνια.**
9. Τα εφαρμοζόμενα προγράμματα του ΟΑΕΔ για το 2003, στοχεύουν στη μετατόπιση από το φάσμα της ανεργίας προς τον οικονομικό παραγωγικό κύκλο 80.000 ανέργων και κατάρτιση 20.500 ατόμων. Ενώ έχουμε διαμορφώσει για το επόμενο έτος 2004, νέο κύκλο προγραμμάτων με υψηλότερες επιδοτήσεις, μεγαλύτερη χρονική διάρκεια, καλύτερη προσαρμογή ανά φύλο και ηλικία και καλύτερη προσαρμογή ανά επιχείρηση για 74.000 άνεργους στους οποίους θα προσφερθούν ευκαιρίες απασχόλησης και κατάρτισης (από τις 74.000 : οι 39.000 αφορούν ευκαιρίες απασχόλησης και οι 35.000 αφορούν προγράμματα κατάρτισης). **Ο στόχος είναι 154.000 νέες θέσεις εργασίας.**
10. Ειδική αναφορά πρέπει να γίνει – στα πλαίσια των παραπάνω φιλόδοξων προγραμμάτων του ΟΑΕΔ – **στα δύο (2) προγράμματα stage** στο χώρο της υγείας, που ήδη εφαρμόζεται με 5.000 άνεργους πανεπιστημιακού και τεχνολογικού επιπέδου και στο πεδίο των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 με 6.000 άνεργους και το οποίο θα έχει διάρκεια από τρεις (3) έως έντεκα (11) μήνες. Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι τα προγράμματα stage θα επεκταθούν και στους απόφοιτους Λυκείου.

- 11. Δικαίωμα στις Δημοτικές, Διαδημοτικές και Νομαρχιακές Επιχειρήσεις να συμμετέχουν στα προγράμματα** επιδότησης θέσεων εργασίας για την πρόσληψη ανέργων με τους ίδιους όρους των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα.
- 12. Συμμετοχή των νέων επιστημόνων** σε προγράμματα νέων ελευθέρων επαγγελματιών του ΟΑΕΔ στα οποία μέχρι σήμερα δεν υπήρχε τέτοιο δικαίωμα.
- 13.** Από 1^{ης} Οκτωβρίου 2003 λειτουργεί σε όλη την Ελλάδα ένα καλά οργανωμένο, στελεχωμένο και αξιόπιστο **δίκτυο 67 Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ)** και μέχρι το τέλος του 2003 θα λειτουργούν 73 ΚΠΑ. Κάθε άνεργος θα έχει στις υπηρεσίες αυτές ένα ατομικό σχέδιο απασχόλησης ή/και κατάρτισης και θα παρακολουθείται η εξέλιξη του ανά τρίμηνο, για την ένταξη του στον οικονομικό-παραγωγικό κύκλο. Η εξατομικευμένη προσέγγιση αποτελούσε δέσμευση μας απέναντι στους ανέργους και απέναντι στην Ε.Ε., τώρα εφαρμόζεται. Μέσα από τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης επιδιώκεται η αποτελεσματική σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας.
- 14.** Η προώθηση της **επιχειρηματικότητας** αποτελεί κλειδί για την ανάπτυξη και τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Ειδικότερα η στήριξη επιχειρηματικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες κατέχουν κυρίαρχη θέση στην ελληνική οικονομία, πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα της πολιτικής μας. Ο Ν. 2941/01 διασφαλίζει ότι μια εταιρεία με μετοχικό κεφάλαιο λιγότερο από 300 € μπορεί να καταχωρηθεί σε μια ημέρα και αφορά σχεδόν το 85% όλων των Α.Ε. Η δημιουργία του Ταμείου Εγγυοδοσίας Μικρών και πολύ Μικρών Επιχειρήσεων, το Ταμείο Νέας Οικονομίας και τα Κέντρα Υποδοχής Επενδυτών δίνουν μια νέα ώθηση στην επιχειρηματικότητα βοηθώντας την αύξηση της απασχόλησης. Η **μείωση των φορολογικών συντελεστών από 40% σε 35%** με πρόβλεψη σε επιπλέον μείωση σε αναλογία με την αύξηση της απασχόλησης αποτελεί σημαντικό μέτρο για τη βελτίωση του επενδυτικού και επιχειρηματικού κλίματος. Η **κατάργηση τεκμηρίων** για την ίδρυση και λειτουργία μιας επιχείρησης και η ελάχιστη φορολογική επιβάρυνση στις μεταβιβάσεις των επιχειρήσεων από τους γονείς στα παιδιά τους αποτελούν ευνοϊκά επίσης μέτρα. Δεν πρέπει επίσης να λησμονείται ότι ο ετήσιος **ρυθμός αύξησης των επενδύσεων** ανήλθε την περίοδο **1996-2003 στο 8%** με τις ιδιωτικές να κυμαίνονται σε ρυθμούς αύξησης πάνω από το 10%, ενώ για το ίδιο χρονικό διάστημα **η μείωση των επιτοκίων ήταν 15 ποσοστιαίες μονάδες**. Ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος εκτιμούμε ότι θα δώσει νέα ώθηση στην αύξηση των επενδύσεων και κατά συνέπεια στην αύξηση της απασχόλησης. Η σύνδεση της οικονομικής στήριξης των επενδύσεων με την αύξηση της απασχόλησης είναι ένα απόλυτα θετικό μέτρο όπως και ο περιορισμός της μετακίνησης των

επιχειρηματικών μονάδων εκτός ελληνικής επικράτειας για εκείνες τις περιπτώσεις που έχουν επιδοτηθεί.

Δεύτερος πρωταρχικός στόχος : *ενίσχυση της ποιότητας και παραγωγικότητας στην εργασία.*

1. Επενδύσεις στην επαγγελματική κατάρτιση και στη δια βίου εκπαίδευση. Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Υπουργείου Εργασίας «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» έχουν μέχρι τώρα καταρτισθεί 110.000 άνεργοι και 98.697 εργαζόμενοι του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, συνολικά 218.697 έχουν πραγματοποιήσει προγράμματα κατάρτισης. **Μέχρι τον Απρίλιο του 2004, 130.180 άτομα θα πραγματοποιήσουν προγράμματα κατάρτισης** για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους και τη βελτίωση των προϋποθέσεων ένταξης ή διατήρησης της θέσεως στην αγορά εργασίας.
2. Η ελληνική οικονομία σταδιακά μετασχηματίζεται σε μια οικονομία βασισμένη στη γνώση και στην τεχνολογία. Η εικόνα διαγράφεται αδρά από τα παρακάτω στοιχεία. Η χρήση Η/Υ και Internet στην Ελλάδα βρίσκεται σε φάση απογείωσης. **Ένα (1) στα τρία (3) νοικοκυριά κατέχει Η/Υ, ένας (1) στους τρεις (3) Έλληνες κάνει χρήση Η/Υ, ενώ ένας (1) στους πέντε (5) κάνει χρήση στο Internet. Στις επιχειρήσεις** που απασχολούν έντεκα (11) εργαζόμενους και άνω σημειώνεται μεγάλη πρόοδος : **κατοχή Η/Υ σε ποσοστό 92%, πρόσβαση σε διαδίκτυο 74%, διατήρηση δικτυακού τόπου 39%.** Οι αντίστοιχοι μέσοι όροι της Ε.Ε. 94%, 79% και 52% δηλαδή άμεσα συγκρίσιμοι με τους ελληνικούς.
3. Στον τομέα της Υγιεινής και της Ασφάλειας της εργασίας που αποτελεί στοιχείο της ποιότητας της εργασίας πρέπει να επισημανθεί η σταθερή μείωση των εργατικών ατυχημάτων και η βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ενώ **το 1997 συνέβαινε εργατικό ατύχημα στο 3,8% των εργαζομένων, το 2000 το ποσοστό μειώθηκε στο 0,9%.** Από το 2001 και μετά παρατηρείται επίσης μείωση των θανατηφόρων ατυχημάτων με ρυθμό 20% κατά έτος. Στοιχεία που επιβεβαιώνουν τη μεγάλη προσπάθεια του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας στα θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας στους χώρους εργασίας.

Τρίτος πρωταρχικός στόχος : *Κοινωνική συνοχή και ενσωμάτωση.*

1. Είναι σημαντικό να υπογραμμίσουμε ότι οι διαθέσιμοι για κοινωνικές πολιτικές πόροι ανέρχονται πριν την ανακοίνωση των μέτρων του «Κοινωνικού Πακέτου» από τον Πρωθυπουργό **στο 27,7% του ΑΕΠ** όταν ο μέσος ευρωπαϊκός όρος, με φθίνουσα τάση τα τελευταία χρόνια, **βρίσκεται στο 27,3% το 2000. Το 2004, η αυξητική πορεία των κοινωνικών δαπανών στην Ελλάδα, θα ξεπεράσει το 28% του ΑΕΠ.** Η χώρα μας, δηλαδή, έχει ήδη πραγματοποιήσει τη σύγκλιση στο επίπεδο των κοινωνικών δαπανών με την Ε.Ε.

Συγκρίνοντας τις κατά κεφαλήν κοινωνικές δαπάνες των κρατών – μελών της Ε.Ε. κατά την εξαετία 1995-2000, **η Ελλάδα είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη αύξηση κοινωνικών δαπανών (42,6%)** αφήνοντας πίσω χώρες με μεγάλη παράδοση στην κοινωνική προστασία. Όταν η αντίστοιχη αύξηση στην Ε.Ε –15 ήταν μόνον 8,7%.

2. Αναφέρω ενδεικτικά συγκριτικά στοιχεία ανά κατηγορία ωφελούμενων με τις χώρες της Ε.Ε.

α) Ηλικιωμένοι – Συνταξιούχοι : 49,4% των δαπανών έναντι 46,4% του μέσου όρου της Ε.Ε.

β) Στέγαση – Κοινωνικός Αποκλεισμός : 5,4% έναντι 3,7% του μέσου όρου της Ε.Ε.

γ) Ανεργία : 6,2 % έναντι 6,2 % της Ε.Ε.

δ) Υγεία – Περίθαλψη : 26,6% έναντι 27,3 της Ε.Ε.

ε) Οικογένεια – Παιδιά : 7,4% έναντι 8,2% της Ε.Ε.

Οι παραπάνω ανά κατηγορία συγκρίσεις δείχνουν ότι στη χώρα μας δημιουργούμε με συνέπεια ένα σύγχρονο κοινωνικό κράτος σε όλους τους τομείς άσκησης κοινωνικής πολιτικής με ευθύνη και ισορροπία. Για την Κοινωνική Συνοχή και Ενσωμάτωση είναι χρήσιμο να αναφερθούν και ορισμένα άλλα συγκριτικά στοιχεία της δεκαετίας **1993-2003**. Οι συνολικές δαπάνες κοινωνικής πολιτικής όπως καταγράφονται και στον Κοινωνικό Προϋπολογισμό ανήλθαν το 2003 σε 33.000.492 €, σημειώνοντας αύξηση κατά τα τελευταία δέκα χρόνια **(1993-2003) 192,5%!** Πιο συγκεκριμένα, **η αύξηση των δαπανών για τις συντάξεις κατά τη δεκαετία ήταν 166,4%!** **Η αύξηση των δαπανών για την υγεία, περίθαλψη και πρόνοια ήταν 210%!** Πρέπει τέλος να σημειωθεί, στο σημείο αυτό, ότι οι μεγάλοι θεσμοί κοινωνικής ασφάλισης (το ΙΚΑ, ο ΟΓΑ, ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών) στη σύγχρονη μορφή και λειτουργία τους είναι δημιουργήματα των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ. Το ΙΚΑ έγινε φορέας κύριας ασφάλισης για όλη την επικράτεια το 1993 (Ν. 1305), ο ΟΓΑ έγινε φορέας κύριας ασφαλιστικής κάλυψης σε όλη την επικράτεια το 1997 (Ν. 2458), ο Α.Α.Ε.Ε έγινε φορέας σύγχρονος και ισχυρός ενσωματώνοντας το ΤΕΒΕ, το ΤΣΑ και το ΤΑΕ το 1989 (Ν.2676). Οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ όχι μόνο σε επίπεδο ασκούμενων πολιτικών και διατιθέμενων πόρων, αλλά και στο επίπεδο των θεσμών δημιουργούν ένα σύγχρονο και αναβαθμισμένο κοινωνικό κράτος. Στοιχείο στρατηγικής διαφοράς από τις συντηρητικές πολιτικές και τη "Ν.Δ."

3. Οι στοχευμένες πολιτικές στα **ΑμεΑ**, στις πληθυσμιακές **ομάδες με μειονεξία** (παλιννοστούντες κλπ.), στις **ομάδες με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες** (τσιγγάνοι, Έλληνες Μουσουλμάνοι, ROM) καθώς επίσης και σε κοινωνικές **ομάδες ορεινών και μειονεκτούντων περιοχών, απόρων και χαμηλοσυνταξιούχων**, αποτελούν σταθερά στοιχεία των πολιτικών μας για την κοινωνική συνοχή και ενσωμάτωση. Το **«Δίκτυο κατά της Φτώχειας»** στηρίζει τις κοινωνικές ομάδες σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές και τους

μακροχρόνια άνεργους. Ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και ιδιαίτερα το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» περιλαμβάνει ενέργειες κατάρτισης για 22.000 παλιννοστούντες πρόσφυγες και μετανάστες, περιλαμβάνει ενέργειες Ολοκληρωμένης Παρέμβασης (κατάρτιση, υποστήριξη και προώθηση στην απασχόληση) για 8.000 ΑμεΑ και ανάλογες ενέργειες για ομάδες με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (τσιγγάνοι, Έλληνες Μουσουλμάνοι, ROM) για 2.000 άτομα.

4. Το ποσοστό ιδιοκατοίκησης στην Ελλάδα υπερβαίνει το 80%.

Κάτι το οποίο δεν λαμβάνεται υπ' όψη στις μετρήσεις της EUROSTAT για το όριο της επισφάλειας (ή «όριο φτώχειας»). Σημαντική συμβολή στην επίτευξη αυτού του ποσοστού, το οποίο αποτελεί στοιχείο κοινωνικής συνοχής και επιπέδου ποιότητας ζωής, έχει ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας. **Μέχρι τέλους του 2003, δηλαδή για το χρονικό διάστημα 2000 έως 2003 ο ΟΕΚ θα έχει προσφέρει στεγαστική συνδρομή σε 173.000 οικογένειες εργαζομένων.** Από αυτές οι 36.000 οικογένειες εργαζομένων θα αποκτήσουν - είτε μέσω του κατασκευαστικού προγράμματος είτε μέσω δανειοδοτικού προγράμματος - ιδιόκτητη κατοικία, ενώ οι υπόλοιπες 137.000 θα υποστηριχθούν με την επιδότηση του ενοικίου τους που κυμαίνεται από 1.000 € ετησίως έως 3.000 € ετησίως. Παράλληλα ο προγραμματισμός για το 2004 στοχεύει σε ωφέλεια άλλων 54.000 οικογενειών.

Στον παρουσιαζόμενο αριθμό των ωφελουμένων οικογενειών δεν περιλαμβάνεται το τεράστιο έργο του Ολυμπιακού Χωριού το οποίο αναπτύσσεται σε έκταση 1.240 στρεμμάτων και αφορά τη δημιουργία 2.300 σύγχρονων ποιοτικών κατοικιών. 2.300 κατοικίες οι οποίες θα φιλοξενήσουν 17.000 αθλητές και αθλήτριες για του Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, 6.000 αθλητές και συνοδούς για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες και μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες 10.000 συμπολίτες μας, μέλη οικογενειών εργαζομένων από το 2005 και για όλη τους τη ζωή.

IV. ΟΑΕΔ

1. Ο ΟΑΕΔ έχει ολοκληρώσει πλέον το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού, όπως είχε συμφωνηθεί με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 30 Σεπτεμβρίου η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά τον εδώ επιτόπιο έλεγχο, δέχτηκε επίσημα ότι οι δεσμευτικοί στόχοι της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού έχουν επιτευχθεί. Ότι ο ΟΑΕΔ δεν υπόκειται σε κανένα καθεστώς επιτήρησης.

Η "Ν.Δ." είχε κατασκευάσει την εικόνα μιας μεγάλης αποτυχίας και μιλούσε για «κόκκινες κάρτες», για «νέο αδιέξοδο, ανάλογο του κτηματολογίου», για απώλεια κοινοτικών κονδυλίων, δεν διαψεύστηκε μόνο, οφείλει ένα μεγάλο «συγγνώμη», για την ανασφάλεια, τις ανακρίβειες και τον αποπροσανατολισμό που καλλιέργησε.

Από 1^{ης} Οκτωβρίου λειτουργεί σε όλη την Ελλάδα ένα καλά οργανωμένο, στελεχωμένο και αξιόπιστο δίκτυο 67 Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ) και μέχρι το τέλος του 2003 θα λειτουργούν 73 ΚΠΑ στα οποία θα πραγματοποιείται η εξατομικευμένη παρέμβαση για κάθε άνεργο.

Συστήθηκε, επίσης, και λειτουργεί η ειδική Υπηρεσία του ΟΑΕΔ, ευθύνη της οποίας είναι η καλή λειτουργία των ΚΠΑ. Έχουν προσληφθεί και εργάζονται 489 εργασιακοί σύμβουλοι οι οποίοι αποτελούν το στελεχιακό δυναμικό των ΚΠΑ. Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα MIS και τα νέα εργαλεία της εξατομικευμένης παρέμβασης έχουν ενταχθεί στο σύστημα και λειτουργούν.

2. Οι δύο (2) θυγατρικές εταιρείες του ΟΑΕΔ : Παρατηρητήριο Απασχόλησης Ερευνητική Πληροφορική Α.Ε. και η Επαγγελματική Κατάρτιση Α.Ε. έχουν συσταθεί και λειτουργούν κανονικά από τον Απρίλιο του 2002. Η πρώτη είναι υπεύθυνη για την έρευνα και ανάλυση αγοράς εργασίας στην Ελλάδα και την συναγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για την άσκηση πολιτικών απασχόλησης καθώς επίσης και για την αξιολόγηση αυτών των πολιτικών. Ενώ ταυτόχρονα αποτελεί την εταιρεία υποστήριξης σε θέματα πληροφορικής. Η δεύτερη εταιρεία «Επαγγελματική Κατάρτιση Α.Ε.» έχει ως σκοπό της την εφαρμογή Προγραμμάτων Αρχικής Κατάρτισης, Συνεχιζόμενης Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης. Έχει την ευθύνη της λειτουργίας των 27 ΙΕΚ με περισσότερες από 40 ειδικότητες και των 33 ΚΕΚ σε όλη τη χώρα. Ενώ παράλληλα ο ΟΑΕΔ διαθέτει 52 ΤΕΕ σε όλη τη χώρα. Αναφέραμε παραπάνω το μεγάλο έργο του ΟΑΕΔ στην εφαρμογή προγραμμάτων απασχόλησης για το 2003 όπου ο στόχος ήταν η δημιουργία 80.000 ευκαιριών απασχόλησης και κατάρτισης 20.500 ατόμων (σύνολο ωφελουμένων για το 2003, 10.500 άτομα). Ενώ για το 2004 ο στόχος είναι η δημιουργία 75.000 ευκαιριών απασχόλησης και κατάρτισης (εκ των οποίων οι 39.000 αφορούν απασχόληση και οι 36.000 κατάρτιση). Το τεράστιο αυτό έργο, μοναδικό τα τελευταία χρόνια για τις υπηρεσίες του ΟΑΕΔ επιφορτίζεται να υλοποιήσει ο νέος ΟΑΕΔ ως σύγχρονη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης.

3. Για τις επιχειρήσεις PALKO – SCHISSER PALLAS, SOFTEX, ΙΠΠΟΚΑΜΠΟΣ, ΚΡΗΤΙΚΟΣ (Ν. Αχαΐας), Τ.Υ.Χ. (Β. Χαλκιδική), μεταποιητικές επιχειρήσεις ροδακίνου (Ν. Ημαθίας, Ν. Πέλλας) διαμορφώθηκαν και υλοποιούνται από τον ΟΑΕΔ Ειδικά Ολοκληρωμένα Προγράμματα για τη στήριξη των εργαζομένων με προσαρμοσμένες δράσεις σε κάθε περίπτωση επιχείρησης. Με τα προγράμματα αυτά στηρίζονται 3.340 εργαζόμενοι. Ενώ, για τρίτη χρονιά αποφασίσθηκε η οικονομική στήριξη των περίπου 2.000 εργαζόμενων στην Ναυπηγοκατασκευαστική Ζώνη Περάματος – Κερατσινίου.

4. Σε οκτώ (8) Νομούς σ' όλη την Ελλάδα, προσδιορισμένοι ως «θύλακες ανεργίας», εφαρμόζονται ειδικά Προγράμματα για την αντιμετώπιση της ανεργίας με ειδικούς όρους και σχετικά υψηλότερες επιδοτήσεις για την ανατροπή του αρνητικού κοινωνικού φαινομένου της ανεργίας.

V. ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.).

Η αυξανόμενη γήρανση του πληθυσμού και η ταχεία μεταβολή των επαγγελματικών προφίλ, λόγω της ραγδαίας εξάπλωσης των νέων τεχνολογιών καθιστούν απόλυτα αναγκαία την προσαρμογή των συστημάτων Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. **Έχει διαπιστωθεί ότι το επίπεδο γνώσεων και επαγγελματικών ικανοτήτων του 1/3 του ανθρώπινου δυναμικού της Ε.Ε. δεν ανταποκρίνεται αυτή τη στιγμή στις ελάχιστες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Επιπλέον, σε πέντε (5) χρόνια το 50% των σημερινών γνώσεων αναμένεται να απαξιωθεί, ενώ εκτιμάται ότι το 80% του εργατικού δυναμικού που θα εργάζεται τότε, δεν θα έχει ανανεωθεί. Η στρατηγική της Λισσαβόνας απέδωσε μεγάλη σημασία στη Δια Μάθηση ως βασικό στοιχείο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου.** Και μάλιστα ο στρατηγικός στόχος της πλήρους απασχόλησης εννοείται ενταγμένος σε μια κοινωνία της γνώσης. Στα πλαίσια αυτά και για την εκπλήρωση δέσμευσή μας απέναντι στους κοινωνικούς εταίρους της χώρας μας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχωρήσαμε σε νομοθετική πρωτοβουλία, η οποία ήδη ολοκληρώθηκε.

1. Με Νόμο που πρόσφατα ψηφίσθηκε στη Βουλή έχει θεσμοθετηθεί το Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α. το οποίο αποτελεί όργανο διαμόρφωσης της εθνικής πολιτικής και του συντονισμού με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων. Θέτει ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους καθώς και παρακολουθεί και αξιολογεί διαδικασίες και αποτελέσματα.
2. Δημιουργείται για πρώτη φορά ολοκληρωμένο και αξιόπιστο σύστημα διερεύνησης των αναγκών της αγοράς εργασίας σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.
3. Είναι η πρώτη φορά που τα συστήματα Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Αρχικής Κατάρτισης και Συνεχιζόμενης Κατάρτισης, μετά τη ραγδαία ανάπτυξή τους την τελευταία δεκαετία συντονίζονται και αλληλοσυμπληρώνονται ώστε να μην ταυτίζονται ούτε να επικαλύπτονται.
4. Δημιουργείται ενιαίο σύστημα πιστοποίησης με κοινές αρχές και κοινούς κανόνες για όλα τα συστήματα.

VI. ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

- 1.** Για τα δύο (2) έτη 2003-2004 η αύξηση των επιδομάτων ανεργίας ήταν συνολικά 17% (για το 2003, 7%, και για το 2004, 10%). Η άποψη ότι το επίδομα ανεργίας είναι στο επίπεδο του 52% του βασικού ημερομισθίου της εθνικής συλλογικής σύμβασης εργασίας **δεν ευσταθεί**. Η πραγματική σχέση βασικού ημερομισθίου – ημερήσιου επιδόματος ανεργίας σε καθαρή βάση, δηλαδή, με την αφαίρεση των επιβαρύνσεων ασφάλισης κλπ. είναι βασικό ημερομίσθιο : 19,57 € - ημερήσιο επίδομα ανεργίας : 11,97 €, δηλαδή, **61,2%**. Όταν ο επιδοτούμενος άνεργος έχει **ένα (1) προστατευόμενο μέλος** (η σύζυγος λογίζεται ως προστατευόμενο μέλος) τότε η σχέση βασικού ημερομισθίου – ημερησίου επιδοματικής ανεργίας είναι **67%**. Και όταν ο επιδοτούμενος άνεργος έχει **δύο (2) προστατευόμενα μέλη** (σύζυγος και ένα παιδί) τότε το επίδομα ανεργίας είναι **73%**. Οι εκτιμήσεις αυτές αφορούν το 2003, **το 2004 σε όλα τα παραπάνω θα υπάρξει η επίδραση της αύξησης του 10% στα επιδόματα ανεργίας!** Σε δύο χρόνια 2003, 2004 τα επιδόματα ανεργίας έχουν **αύξηση 17%**.
- 2.** Οι ωφελούμενοι για τα επιδόματα ανεργίας 2003 θα είναι περίπου 260.000 άτομα και η ετήσια οικονομική επιβάρυνση του ΟΑΕΔ θα ανέλθει στα 516 εκατ. €. Από τους επιδοτούμενους αυτούς, 40% είναι εποχιακά εργαζόμενοι και άνεργοι συγκεκριμένων χρονικών περιόδων (αναπληρωτές καθηγητές, εργαζόμενοι στα τουριστικά επαγγέλματα, οικοδόμοι, δασεργάτες, καπνεργάτες. Ο ΟΑΕΔ καταβάλει σε αυτές τις κατηγορίες που αποτελούν περίπου 150.000 περίπου άτομα επιδόματα με τη μορφή του ειδικού εποχιακού βοηθήματος. Το ειδικό εποχιακό επίδομα κυμαίνεται από τα 408 € στους ηθοποιούς και μουσικούς έως τα 603 € στους οικοδόμους.
- 3.** Το οικογενειακό επίδομα που παρέχει ο ΟΑΕΔ θα αυξηθεί από το 2004 κατά 40%.

VII. «300.000 +300.000+300.000» : Η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΜΑΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗ

Με το κυβερνητικό μας πρόγραμμα τον Απρίλιο του 2000, είχαμε δεσμευθεί για τη δημιουργία 300.000 νέων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, 300.000 νέων ευκαιριών κατάρτισης για ανέργους και 300.000 ευκαιριών κατάρτισης για εργαζόμενους του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Ο απολογισμός για τους τρεις (3) αυτούς στόχους μέχρι 1^{ης} Σεπτεμβρίου 2003 είναι :

α) για τη δημιουργία των 300.000 νέων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Δημιουργήθηκαν από το σύνολο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Υπουργείων (Εργασίας, Ανάπτυξης, Παιδείας, Υγείας, ΠΕΠ, «Κοινωνία της Πληροφορίας») **324.367 ευκαιρίες εργασίας.**

β) για τη δημιουργία των 300.000 νέων ευκαιριών κατάρτισης για ανέργους. Δημιουργήθηκαν από το σύνολο των επιχειρησιακών προγραμμάτων 394.451 ευκαιρίες κατάρτισης για ανέργους. Και μέχρι τέλους του 2003 θα έχουν καταρτισθεί **430.505 άνεργοι**

γ) για τη δημιουργία των 300.000 ευκαιριών κατάρτισης για εργαζόμενους του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Δημιουργήθηκαν 369.684 ευκαιρίες κατάρτισης για εργαζόμενους. Και μέχρι τέλους του 2003 θα έχουν καταρτισθεί **406.782 εργαζόμενοι.**

VIII. ΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ

Γίνεται μια έντονη συζήτηση για την απόκλιση των μισθών των Ελλήνων εργαζομένων από το αντίστοιχο μέσο επίπεδο της Ε.Ε. Το **ΙΝΕ/ΓΣΕΕ** στην «Έκθεση 2003» αναφέρει χαρακτηριστικά κατά το 2002, **οι αυξήσεις των ακαθάριστων πραγματικών μισθών στην Ελλάδα, ανήλθαν σε 3,1% έναντι αύξησης 1,0%, κατά μέσο όρο, στα δεκαπέντε κράτη – μέλη της Ε.Ε.** Οι αυξήσεις αυτές συνοδεύτηκαν από μείωση (-1,1%) του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, σε πραγματικούς όρους, χάρη στην αύξηση της παραγωγικότητας, έναντι μείωσης (-0,2%) στο σύνολο της Ε.Ε. Επομένως, η αύξηση της παραγωγικότητας κατά 4,1% το 2002, επέτρεψε αφενός με την αύξηση κατά 3,1% της αγοραστικής δύναμης του μέσου μισθού στην Ελλάδα, αφετέρου δε τη μείωση τους κόστους εργασίας (-1,1) σε πραγματικούς όρους.

Το σωστό είναι 4,3% άρα το 3,1% είναι 3,3%.

Σε πιο μακροχρόνια βάση, κατά την περίοδο 1996-2002, οι αυξήσεις των πραγματικών μισθών ήταν υψηλές σε τέσσερις από τις δεκαπέντε χώρες της Ε.Ε. : στην Ελλάδα, την Βρετανία, την Σουηδία και την Πορτογαλία. Αυτές οι ετήσιες διαφορές μεταφράζονται σε μεγάλες διαφορές **για την επταετία 1996-2002 : ο μέσος ακαθάριστος μισθός αυξήθηκε, στη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, κατά 21% στην Ελλάδα έναντι 6,5% στο σύνολο της Ε.Ε. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι αυξήσεις των πραγματικών μισθών (ως αγοραστική δύναμη) για το 2003-2004 θα ανέλθουν σε 2,2% ετησίως στην Ελλάδα έναντι 1,5% στο σύνολο της Ε.Ε.** Μόνον σε μια χώρα (στην Βρετανία) προβλέπεται οι αυξήσεις να είναι υψηλότερες (+3,4%) από ό,τι στην Ελλάδα.

Ο στόχος της Χάρτας Σύγκλισης για την προσέγγιση στο 90% των μέσων πραγματικών μισθών της Ε.Ε. έως το 2008 με βάση και τις παραπάνω εκτιμήσεις είναι μεν ένας στόχος σημαντικός, αλλά και ρεαλιστικός.

Είναι εξαιρετικά χρήσιμο να παρουσιάσουμε ένα από τα βασικά συμπεράσματα της «Έκθεσης 2003» του ΙΝΕ/ΓΣΣΕΕ που αναφέρει χαρακτηριστικά :

«Η πραγματική σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας ως προς το μέσο όρο του ΑΕΠ ανά κάτοικο της Ε.Ε. συνεχίστηκε κατά το 2002-2003 και το ίδιο αναμένεται και για το 2004. Η άνοδος του δείκτη πραγματικής σύγκλισης οφείλεται, κατά κύριο λόγο στις θετικές επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας (ταχεία μεγέθυνση του ΑΕΠ και των επενδύσεων, αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας). Η παρατήρηση αυτή αποδεικνύει ότι η μείωση της ανεργίας (το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα τείνει να προσεγγίσει το αντίστοιχο μέσο ποσοστό της Ε.Ε.) και η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής στην απασχόληση, (το ποσοστό συμμετοχής στην Ελλάδα αποκλίνει από το αντίστοιχο μέσο ποσοστό της Ε.Ε.) έχει σημαντικά οφέλη για το επίπεδο πραγματικής σύγκλισης».

ΙΧ. ΕΣΥΕ και «ΑΛΧΗΜΕΙΕΣ»

Η ΕΣΥΕ μετρά με βάση τους κανόνες, τις μεθόδους και τις νόρμες της EUROSTAT. Είναι παράλογη και φτηνής σκοπιμότητας, η συμπεριφορά της "Ν.Δ." : να χρησιμοποιεί – ως αντικειμενικά - στοιχεία, της ΕΣΥΕ όταν εξυπηρετείται η αντιπολιτευτική της τακτική και να τα χαρακτηρίζει «πλαστά» και «μαγειρεμένα» όταν δεν την ικανοποιούν, όταν «στρέφονται εναντίον της», ακυρώνοντας την αντιπολιτευτική τακτική της και επιβεβαιώνοντας τα θετικά αποτελέσματα της δικής μας προσπάθειας. Δεν μπορεί να υπάρξει υπεύθυνος και ουσιώδης διάλογος με τέτοιες συμπεριφορές.

Το θέμα όμως είναι βαθύτερο, και είναι πολιτικό. Η "Ν.Δ." δεν θέλει να συμβιβαστεί με την αλήθεια, ότι: οι δείκτες αυτοί, δείχνουν - όπως όλοι – μια πορεία. Οι δείκτες σηματοδοτούν μια εξέλιξη. Εξέλιξη θετική για την κοινωνία και τη χώρα μας. Εξέλιξη που επιτυγχάνεται από μια ασκούμενη, προοδευτική πολιτική της κυβέρνησης μας.

Μας κατηγορούν για «αλχημείες» στη μέτρηση της ανεργίας γιατί λένε βασιζόμαστε στην απογραφή του 1991 και όχι του 2001. Τι πραγματικά όμως συμβαίνει;

Κάθε άνθρωπος με στοιχειώδεις γνώσεις μαθηματικών μπορεί να εκτιμήσει ότι αν σ' ένα αριθμητικό δείγμα εισάγουμε νέα στοιχεία τα συμπεράσματα θα επηρεασθούν αναλογικά από τα νέα στοιχεία που εισήχθησαν. Δηλαδή, το 1991 η συμμετοχή των αλλοεθνών εργαζομένων («οικονομικών μεταναστών») στην Πατρίδα μας, ήταν πολύ χαμηλότερη της αντίστοιχης του 2001 και βέβαια του 2003. Αν μάλιστα συνυπολογισθεί το γεγονός ότι η απασχόληση στο δυναμικό των αλλοεθνών κινείται στο επίπεδο του 75%, της πλήρους απασχόλησης, (δηλαδή, με οριακή ανεργία), τότε μπορεί βάσιμα να εκτιμήσει ότι το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα θα μειωθεί σημαντικά (ακριβώς, λόγω, της πλήρους απασχόλησης των αλλοεθνών εργαζομένων στο σύνολο του εργατικού δυναμικού).

Η "Ν.Δ." που ευκαιριακά αρπάζει οποιοδήποτε επιχείρημα της προσφερθεί, θα χειροκροτήσει απ' αυτή την (εκτιμώμενη) μείωση του ποσοστού ανεργίας ή θα ξαναμιλήσει για νέες «στατιστικές αλχημείες»;

Είναι, επίσης, σημαντικό να τονίσουμε ότι 505.000 «οικονομικοί μετανάστες» έχουν ασφαλισθεί στο ΙΚΑ και εμφανίζονται καταγεγραμμένοι στα αρχεία του, δείγμα ότι η ανασφάλιστη εργασία – μετά από συστηματικούς ελέγχους και προσπάθεια – υποχωρεί.

Χ. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η δυναμική της ελληνικής οικονομίας, οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης της (4% το 2002 και περίπου ανάλογο το 2003), η επιταχυνόμενη απορροφητικότητα του Γ'ΚΠΣ (τομεακά και περιφερειακά προγράμματα), η Ολυμπιακή προετοιμασία και, βέβαια, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Εργασίας και τα επιδοτούμενα προγράμματα του ΟΑΕΔ είναι οι βασικοί συντελεστές για καλύτερα αποτελέσματα. Είχαμε δεσμευτεί ότι η ανεργία στην Πατρίδα μας θα κινηθεί στο αντίστοιχο επίπεδο της Ευρωζώνης και το πετυχαίνουμε. Επίσης, με τη Χάρτα Σύγκλισης, έχουμε στοχεύσει σε ποσοστό 7% για το 2007, 6% για το 2008 και θα το πετύχουμε!

Ενώ πολύ σημαντικός είναι και ο περιφερειακός στόχος. Ότι το ποσοστό ανεργίας κάθε περιφέρειας δεν θα υπερβαίνει πάνω από 3% το αντίστοιχο εθνικό ποσοστό ανεργίας.

Οι στόχοι και οι δεσμεύσεις της Χάρτας Σύγκλισης για την ανεργία, την αύξηση της απασχόλησης, την ποιότητα της εργασίας, την εκπαίδευση και την κοινωνία της γνώσης είναι η περιγραφή του νέου άλματος στην τετραετία 2004-2008 και μπορούμε να το πετύχουμε!

Ελευθέριος Τζιόλας